

Beslut

DATUM: 2021-03-23
AVDELNING: Avdelningen för marknader

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2021-00248

Finansiering av vinstutdelning till staten 2021

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att årets utdelning av vinstmedel till staten ska finansieras genom att öka Riksbankens inlåning i kronor.

Bakgrund

Varje år tar riksdagen beslut om Riksbankens utdelning av vinstmedel till staten. Storleken på utdelningen beräknas som 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga utdelningsgrundande resultat. Beräkningen av det utdelningsgrundande resultatet utgår från redovisat resultat, men exkluderar valutakurs- och guldvärdeeffekter medan de prisseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen inkluderas. För det här året har utdelningen beräknats till 6,8 miljarder kronor. Se diagram 1 för en jämförelse med tidigare år.

Utbetalningen av vinstutdelningen kan finansieras på ett av tre alternativa sätt:

- Riksbanken säljer tillgångar i utländsk valuta och växlar till svenska kronor,
- Riksbanken säljer tillgångar i svenska kronor,
- Riksbanken ökar inlåningen i kronor.¹

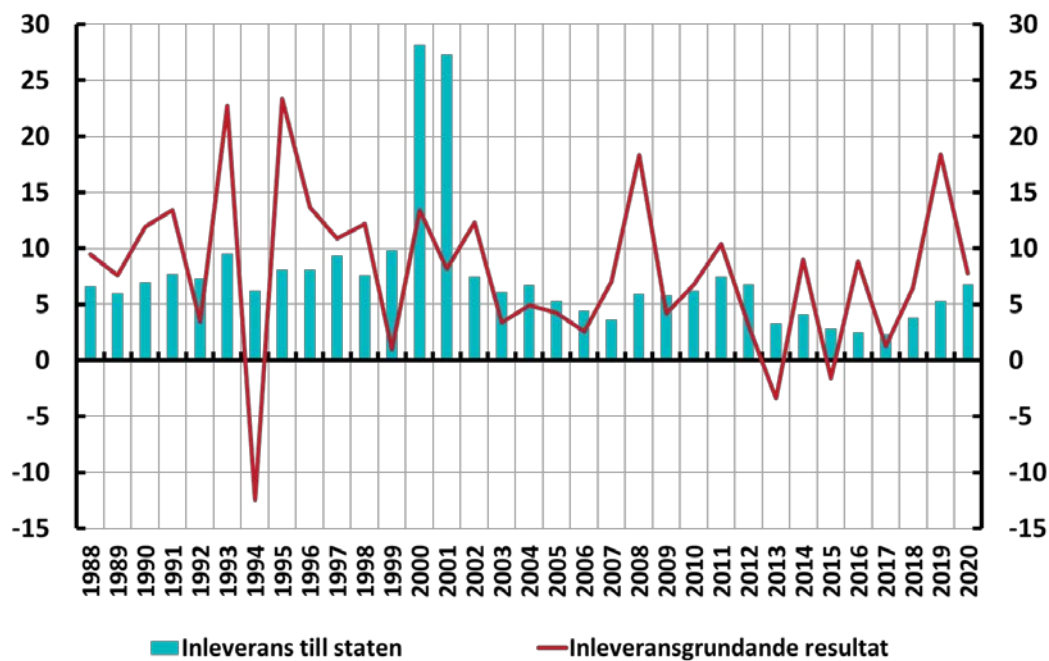
Sedan 2008, då banksystemet gick från underskott till överskott, har utbetalningen av vinstutdelningen finansierats genom växling från valutareserven vid två tillfällen – åren 2008 och 2014. Vid övriga tillfällen har vinstutdelningen finansierats genom ökning av Riksbankens inlåning i kronor.

Under 2020 förändrades Riksbankens inlåning i kronor med +441 miljarder kronor, från 433 till 874 miljarder kronor, främst som en konsekvens av de tillgångsköp och den utlåning som gjordes i penningpolitiskt syfte i spåren av Coronapandemin.

¹ Begreppet "inlåning i kronor" används här som samlingsnamn för posterna "skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner" respektive "emitterade skuldcertifikat" i Riksbankens balansräkning.

Vinstutdelningen avseende räkenskapsåret 2019 bidrog med +5,3 miljarder kronor, eftersom den utbetalningen finansierades med ökad inlåning.

Diagram 1. Riksbankens inleveransgrundande resultat och inleverans 1988–2020, mdkr

Riksbanksfullmäktige beslutade den 12 februari 2021 om förslag till vinstdisposition för räkenskapsåret 2020. I enlighet med den beräknade vinstdispositionen innebär förslaget att Riksbanken under våren 2021 ska dela ut 6,8 miljarder kronor till staten. Utdelningen kommer att minska Riksbankens eget kapital med motsvarande belopp. Eget kapital uppgick till 78 miljarder kronor den 31 december 2020. Tabell 1 ger en sammanställning av Riksbankens balansräkning ultimo 2020.

Tabell 1. Riksbankens balansräkning den 31 december 2020, mdr kronor

Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Guld	63	Sedlar och mynt	63
Valutareserv	373	Inlåning i kronor*	875
Fordringar på IMF	43	Valutalån	174
Värdepapper i SEK	641	Motpost till SDR tilldelat av IMF	27
Utlåning SEK	168	Värderegleringskonton	74
Övriga tillgångar	7	Eget kapital	78
		Avsättningar	5
		Övriga skulder	3
		Årets resultat	-4
Summa	1 294	Summa	1 294

*Inlåning i kronor utgörs av riksbankscertifikat och Riksbankens stående inlåningsfacilitet.

Källa: Sveriges riksbank årsredovisning 2020.

Utdelningen av vinstmedel till staten görs alltid genom att Riksbanken krediterar det aktuella beloppet på Riksgäldens konto i betalningssystemet RIX. Riksgälden för därefter över pengarna till en bank, vilket medför att banksystemets likviditetsöverskott som måste placeras i Riksbanken ökar med motsvarande belopp. Bankerna kan placera likviditetsöverskottet i riksbankscertifikat eller i Riksbankens inlåningsfacilitet, vilka tillsammans utgör Riksbankens inlåning i kronor. Om Riksbanken säljer av tillgångar för samma belopp, i samband med utdelningen av vinstmedel till staten, motverkas ökningen av inlåningen. Försäljningar av Riksbankens tillgångar i svensk eller utländsk valuta skulle dock i rådande läge komma i konflikt med Riksbankens uppdrag gällande penningpolitik och finansiell stabilitet, vilket redogörs för i det följande:

- Riksbanken inledde i februari 2015 köp av svenska statsobligationer i penningpolitiskt syfte. För att begränsa de negativa effekter som den pågående Corona-pandemin har på den svenska ekonomin togs den 16 mars 2020 ett beslut om ytterligare tillgångsköp i svenska kronor som även omfattar säkerställda, kommun- och företagsobligationer. Omfattningen av dessa köp har därefter utökats vid beslut 30 juni och 25 november 2020 och köpen kan nu väntas pågå fram till slutet av 2021. Att i detta läge sälja obligationer i kronor som hålls i penningpolitiskt syfte skulle motverka den penningpolitik som förs för närvarande.
- Riksbanken behöver hålla en valutareserv för att kunna ge likviditetsstöd i utländsk valuta, för att kunna sälja valuta i penning- och valutapolitiskt syfte samt för att möta internationella åtaganden, till exempel gentemot Internationella valutafonden (IMF). Beslut om lämplig storlek på valutareserven och dess finansiering fattas separat från beslut om finansieringen av vinstutdelningen. Enligt den senaste bedömningen uppgår beredskapsbehovet

till 48 miljarder USD.² Detta kan jämföras med valutareservens värde som den 31 december 2020 uppgick till 373 miljarder SEK, vilket motsvarar cirka 45 miljarder USD.³ Utöver det har Riksbanken guldreserven som värderades till 63 miljarder SEK, vilket motsvarar drygt 7 miljarder USD. Den samlade storleken på guld- och valutareserven motsvarar det uppskattade beredskapsbehovet. Sedan den 19 mars 2020 erbjuder Riksbanken dollarlån till sina motparter för att motverka negativa effekter i spåren av Coronapandemin.⁴ Ett beslut om att minska valutareserven genom att sälja utländska tillgångar i samband med vinstutdelningen skulle minska Riksbankens beredskap och förmåga att utföra sitt policyuppdrag i detta läge.

Mot bakgrund av ovanstående skäl föreslås Riksbankens direktion besluta att utbetalningen av årets utdelning av vinstmedel till staten, som av Riksbankens fullmäktige föreslagits vara 6,8 miljarder kronor, ska finansieras genom att öka Riksbankens inlåning i kronor.

För att öka transparensen började Riksbanken från och med 2019 att redovisa hur vinstutdelningen finansieras i en nyhet. Beslutet gällande finansieringen av vinstutdelningen kommer således även i år att publiceras som en nyhet.

² Se Pressmeddelande publicerat 2019-03-06: "Riksbanken minskar valutareserven och utvecklar villkoren för nödkredit."

³ Under de närmaste tre åren ska Riksbanken ersätta de valutalån som i dagsläget finansierar en del av valutareserven, genom att gradvis köpa utländsk valuta samtidigt som valutalånen återbetalas när de förfaller (se direktionens beslut 12 januari 2021). Under den perioden kommer storleken på valutareserven kunna variera mer än vanligt.

⁴ Den 19 mars 2020 har Riksbanken och den amerikanska centralbanken Federal Reserve enats om en swapfacilitet på 60 miljarder US-dollar (ömsesidigt valutaarrangemang). Först gällde denna till 30 september 2020, men faciliteten har förlängts och gäller nu till 30 september 2021. Därmed utökar Riksbanken temporärt sin förmåga att erbjuda utlåning i US-dollar i Sverige, men det medför inte att valutareserven kan minskas.